

การจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม  
: สภาพปัญหา ระดับการมีส่วนร่วม และผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา  
Team-Based Learning: Problem Situation, Level of Participation  
and Student Achievement

ธารทิพย์ พจนัสสุภาพ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต  
โทร. 02 - 3202777 / 089 - 5279789 E-mail: thanthip.poj@kbu.ac.th

### บทคัดย่อ

การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มของนักศึกษา คุณภาพการทำงานเป็นทีม และความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือผู้เรียนในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศจำนวน 64 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 ชุดคือ 1) แบบประเมินตนเองของผู้เรียนในการมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่ม และรายงานสภาพปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม 2) แบบประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของงานนำเสนอ และ 3) แบบวัดผลการเรียนรู้ในรายวิชา สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม 5 ลำดับแรกคือ เวลาว่างจากการเรียนไม่ตรงกัน รองลงมาคือ สมาชิกในทีมมักมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สถานที่ไม่เหมาะสม ขาดความสามัคคี และการสื่อสารพูดคุยภายในกลุ่มน้อย 2) ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการทำงานแบบเป็นทีม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาคุณภาพการทำงานเป็นทีมในภาพรวมพบว่า มีคุณภาพผลงานของการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับดี โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมด้านตัวผู้นำเสนอ และผู้เรียนเห็นว่าได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนแบบทีม อยู่ในระดับมาก 3) คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากกลุ่มที่จัดการเรียนการสอนแบบบรรยายและกลุ่มการเรียนการสอนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม และอาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนยังคงให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายทางการเรียนส่วนบุคคลเป็นสำคัญมากกว่าการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มทำงาน และแม้ว่าผลที่ได้รับไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาในอดีต แต่ผู้วิจัยก็หวังว่าการศึกษานี้จะเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต

**คำสำคัญ:** การจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม การจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย การมีส่วนร่วม ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

## Abstract

The objectives of this classroom research were: 1) to study and analyse problems in team-based learning; 2) to study student participation in teamwork, teamwork quality, and explore students' opinions toward benefits gained from team-based learning; and 3) to compare student achievement between lecture-based learning and team-based learning. The sample used in this research were 64 students who enrolled in International Business Management course. Data was collected by using 3 questionnaires including: 1) Self-assessment questionnaire regarding participation in teamwork and report of problems related to teamwork or group working; 2) Questionnaire for evaluating teamwork quality in terms of presentation and 3) Achievement test in International Business Management course based on quantitative data analysis by using descriptive statistics: frequency, percentage, standard deviation, and t-test.

The results showed problems hindered teamwork-based instruction. 1) The first five problems covered the problem of difference of student's free period, followed by problem of different opinions of team members, problem of improper location and facilities, problem of lacking of team unity and lacking of seriousness on assignments, and problem of insufficient communication among team members 2) Students paid attention to participate in teamwork at a high level. When considering teamwork quality in terms of presentation, it was found that teamwork quality was at a good level. Preparation for the content was the item the most emphasized by the students, followed by presenter's preparation. They found team-based learning useful at a high level. 3) There were no differences in achievement test scores, between lecture-based learning and team-based learning. This could be due to problems hindering team-based learning including environment and facilities provided by the university as well as problems of lacking of team unity and seriousness on assignments. It was possible that students remained paying attention on personal achievement rather than emphasizing on team's achievement goal. Although the results were inconsistent with those of former researches, the researcher hoped that this study could provide guideline and benefit further study.

**Keywords:** *Team-Based Learning, Lecture-Based Learning, Participation, Student Achievement*

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการสร้างบุคลากรของประเทศให้มีคุณภาพ ดังนั้นบุคลากรจะมีคุณภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอน โดยองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาและศึกษาให้เข้าใจได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อม

สำหรับเทคนิคที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้น มีนักวิชาการด้านการศึกษาได้ให้ความหมายของเทคนิคการสอนไว้ เช่น Gerlach and Ely (อ้างถึงใน โสภณ เจริญ, 2555: 13) กล่าวว่า เทคนิคการสอนเป็นวิธีการที่ครูใช้ในการให้ข้อมูลในการเลือกแหล่งการเรียนรู้ และบทบาทของผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งวิธีการดังกล่าวแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือการบรรยาย (Expository Approach) จะเป็นวิธีการสอนแบบดั้งเดิม ที่เน้นครูเป็นผู้นำเสนอข้อมูลต่างๆ และ

วิธีการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Approach) Popham and Baker (1970 อ้างถึงในนรินทร์ ภักดี, 2550: 127-128) กล่าวว่า วัฏจักร รูปแบบของการสอนโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ รูปแบบของการสอนโดยอิงแนวทาง เป็นแบบการสอนที่ผู้สอนจะเตรียมการสอนโดยกำหนดขั้นตอนต่างๆ ไว้อย่างครบถ้วน ว่าในชั่วโมงที่ต้นจะต้องสอนนั้นจะต้องทำอะไร วิธีการสอนเป็นแบบใด จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด และรูปแบบของการสอนโดยอิงเป้าหมาย เป็นรูปแบบการสอนที่ครูยึดจุดมุ่งหมายของการสอนเป็นหลัก แล้วดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ เทคนิควิธีการสอน คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญ อันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้นๆ นอกจากนี้ยังสามารถจำแนกวิธีการสอนเป็น 2 ลักษณะดังนี้ 1) วิธีการสอนโดยใช้ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher Center) เช่น วิธีการสอนแบบการบรรยาย (Lecturing Method) วิธีการสอนแบบการสาธิต (Demonstration Method) 2) วิธีการสอนโดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center) อาทิเช่น วิธีการสอนแบบการอภิปราย (Discussion Method) วิธีการสอนแบบให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ (Student Performance Method) วิธีการสอนโดยการมอบหมายงาน (Student Assignment) วิธีการสอนโดยการทดลอง (Laboratory Method) เป็นต้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2551) กล่าวว่า การเลือกวิธีการสอนระดับอุดมศึกษามีหลายวิธี ไม่มีวิธีไหนที่ดีที่สุด วิธีการสอนที่ดีนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สาระการสอน สภาพนิสิตนักศึกษา สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศที่ผ่านมา ผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับการเรียนแบบบรรยาย (Lecture-Based Learning) โดยการเตรียมเนื้อหาสาระ แล้วบรรยายอธิบายเนื้อหา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีของการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ เข้าใจถึงความสำคัญของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของโลก สามารถนำเสนอกลยุทธ์ในการดำเนินการธุรกิจระหว่างประเทศในด้านการตลาด การผลิต การจัดการ โลจิสติกส์ และการลงทุนระหว่างประเทศ ควบคู่กับการค้นคว้าเฉพาะบุคคลร่วมกับการศึกษารณคดีตัวอย่างของธุรกิจระหว่างประเทศของไทยและต่างประเทศ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม โดยมีการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการสอบวัดความรู้

ในขณะที่วิธีการสอนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม (Team-Based Instruction) เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดหรือความสนใจ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแห่งประชาธิปไตย สอดคล้องกับปัญญา สนั่นพานิชกุล (2556) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนแบบทีม หรือการเรียนโดยใช้ทีมเป็นฐาน เป็นรูปแบบการสอนที่ได้รับการคิดค้น และพัฒนาโดยนักการศึกษาชาวอเมริกาชื่อ Larry K. Michaelsen จาก University of Oklahoma และได้เผยแพร่รูปแบบการสอนนี้ อย่างแพร่หลายในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาแพทยศาสตร์ เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการร่วมมือกันในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันเป็นทีมเล็กๆ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน สมาชิกภายในทีมมีหน้าที่รับผิดชอบและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน ช่วยในการพัฒนาทักษะการรู้คิดของนิสิตแพทย์ ในห้องเรียนขนาดใหญ่ให้มีระดับสูงขึ้น มีการช่วยเหลือทางสังคม สำหรับนิสิตที่มีความเสี่ยง สนับสนุนพัฒนาการระหว่างบุคคล และทักษะของทีมรวมทั้งส่งเสริมความกระตือรือร้นของผู้สอน

ในปีการศึกษา 2556 นี้ ผู้สอนจึงหันมาให้ความสำคัญกับการมุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น โดยเลือกใช้รูปแบบของกิจกรรมในการทำงานกลุ่มหรือแบบทีม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและลงมือปฏิบัติ รวมถึงมีการแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนต่างกลุ่ม การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจนี้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด ทักษะในการสื่อสาร ทักษะทางสังคม รวมทั้งทักษะทางการจัดการ อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็นและสามารถทำงานเป็นทีมได้ ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งยังได้ฝึกฝนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

การศึกษาวิจัยในชั้นเรียนนี้ จึงมุ่งค้นหาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการกำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนต่อไปในอนาคต

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานกลุ่มของนักศึกษา คุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของงานนำเสนอ และความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม

### คำถามการวิจัย

1. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม มีอะไรบ้าง
2. ระดับการมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานกลุ่มของนักศึกษา คุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของงานนำเสนอ และความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศเป็นอย่างไร
3. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ ระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม แบบใดได้คะแนนสูงกว่ากัน

### ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจำแนกขอบเขตการศึกษาออกเป็น 1) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 66 คน (ณ วันที่ปิดระบบการลงทะเบียนเรียนล่วงหน้าตามกำหนดการของมหาวิทยาลัย) แต่เนื่องจากระหว่างภาคเรียนมีนักศึกษาที่มีสถานะได้คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 และ 1.75 จำนวน 2 คน คงเหลือผู้เรียนในรายวิชานี้ 64 คน จัดแบ่งผู้เรียนเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เรียนโดยมีวิธีการสอนแบบบรรยาย จำนวน 33 คน และกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม จำนวน 31 คน ซึ่งสมาชิกแต่ละกลุ่มได้มาจากการสุ่มแบบ Matched Pair Random และ 2) ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาค้นคว้านี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในช่วงภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2556 ซึ่งอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

## นิยามศัพท์

สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

วิธีการสอนแบบบรรยาย หมายถึง การจัดรูปแบบการสอนแบบวิธีสอนโดยใช้กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการพูด บอก เล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนซักถาม แล้วประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

วิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม หมายถึง เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด หรือความสนใจ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแห่งประชาธิปไตย

วิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ หมายถึง วิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาเอกบังคับ ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการสอน อันเป็นเหตุทำให้การเรียนการสอนวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม
3. ได้ข้อค้นพบที่เป็นหลักฐานเพื่อใช้เป็นเหตุผลในการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ 3 ชุดคือ

1. แบบประเมินตนเองของผู้เรียนในการมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่ม และสภาพปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิด จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วยข้อคำถามซึ่งเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 4 เป็นข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อการสอนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale จำนวน 10 ข้อ แบบประเมินนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.956
2. แบบประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของการนำเสนองาน ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale จำนวน 4 ข้อ แบบประเมินนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.974
3. ข้อสอบในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ แบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ ข้อสอบที่ใช้เป็นแบบวัดผลการเรียนรู้นี้ได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหาจากคณะกรรมการพิจารณาข้อสอบของสาขาวิชาการจัดการ

## การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2556 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2557 โดยมีการดำเนินงานในชั้นเรียน ดังนี้

1. สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ สำหรับข้อสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาข้อสอบของสาขาวิชาการจัดการ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง ในส่วนของแบบสอบถามสำหรับประเมินระดับการมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่มและสภาพปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม และแบบประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีมนั้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการทดสอบความน่าเชื่อถือจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน
2. สำหรับกลุ่มทดลองจำนวน 31 คนนั้น จะใช้วิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม และให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มย่อยตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-5 คน จากนั้นผู้สอนให้คำแนะนำในเรื่องแหล่งวิทยาการที่จะใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติงานกลุ่มตามกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในช่วงสัปดาห์ที่ 12-14
4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนอภิปรายปัญหาและประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีมของกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของกรนำเสนองาน
5. ผู้สอนใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มของผู้เรียนในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล
6. ผู้สอนวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ข้อสอบที่สร้างขึ้น ซึ่งดำเนินการสอบในสัปดาห์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็นช่วงสอบปลายภาค
7. ผู้สอนตรวจให้คะแนน และบันทึกคะแนน
8. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับกลับคืนมา ก่อนนำไปวิเคราะห์ผลและสรุปผลการวิจัย

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่ม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนนไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับมาก  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับปานกลาง  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับน้อย  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์การประเมินระดับคุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของกรนำเสนองาน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนนไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง คุณภาพการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับดีมาก  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง คุณภาพการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับดี  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง คุณภาพการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับพอใช้  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง คุณภาพการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับค่อนข้างแย่  
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง คุณภาพการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในระดับแย่มาก

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม จะใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการแปลผลข้อมูล เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนนไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51–5.00 หมายถึง การสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51–4.50 หมายถึง การสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51–3.50 หมายถึง การสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51–2.50 หมายถึง การสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00–1.50 หมายถึง การสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และในการเปรียบเทียบผลการเรียนของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ  $t$  - test แบบ Dependent Samples

### ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ในส่วนของคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เรียนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 31 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 77.42 และอีกร้อยละ 22.58 เป็นเพศชาย โดยส่วนใหญ่ผู้เรียนมีระดับผลการเรียน (GPA) อยู่ในช่วง 2.00–2.50 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94 รองลงมา มีระดับผลการเรียน (GPA) อยู่ในช่วง 2.51–3.00 และ 3.01–3.50 คิดเป็นร้อยละ 25.81 และ 19.35 ตามลำดับ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 83.87 ไม่ได้ทำงานระหว่างเรียน (เรียนอย่างเดียว) และอีกร้อยละ 16.13 จะเรียนไปด้วยทำงานไปด้วย จากการจำแนกประเภทนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.42 เป็นนักศึกษาทุนกู้ยืมและอีกร้อยละ 22.58 เรียนโดยใช้ทุนส่วนตัว

และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสรุปผลและการอภิปรายผล จะแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

#### ประเด็นที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม มีหลากหลายสาเหตุ โดยปัญหาที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นอุปสรรคมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ เวลาร่างจากการเรียนไม่ตรงกัน เนื่องจากผู้เรียนลงทะเบียนในรายวิชาเดียวกันแต่ต่าง Section กัน บางคนมีรายวิชาแตกต่างจากเพื่อนในกลุ่ม รองลงมาคือ สมาชิกในทีมมักมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ปัญหาในด้านสถานที่ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เหมาะสม ปัญหาการขาดความสามัคคี การทำงานร่วมกันน้อย ไม่ให้ความร่วมมือ สมาชิกกลุ่มบางคนไม่จริงจังกับงานที่ได้รับมอบหมาย และปัญหาการพูดคุยภายในกลุ่มน้อย ติดต่อกันยาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกกลุ่มบางคนต้องเดินทางเรียนระหว่าง 2 วิทยาเขต และเพื่อนในกลุ่มบางคนมีที่พักอาศัยอยู่นอกมหาวิทยาลัย ในขณะที่ส่วนใหญ่พักอยู่ที่หอพักภายในมหาวิทยาลัย สรุปดังตาราง 1 ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาที่ได้จากการศึกษาของ ปราณี รัตนชูศรี (2556) ที่พบว่าปัญหาที่ผู้เรียนไม่ชอบการทำงานเป็นกลุ่มมาจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเกียจคร้านและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร



ตาราง 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหา

| สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม          | ความถี่ | ร้อยละ |
|-------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
| เวลาว่างไม่ตรงกัน                                                       | 16      | 53.33  |
| มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นไม่ตรงกัน                         | 11      | 36.67  |
| สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เหมาะสม                                        | 8       | 26.67  |
| ไม่มีความสามัคคี การทำงานร่วมกันน้อย ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่จริงจังกับงาน | 7       | 23.33  |
| การพูดคุยภายในกลุ่มน้อย ติดต่องานสื่อสารกันยาก                          | 5       | 15.67  |
| เพื่อนไม่รับฟังความคิดเห็น                                              | 3       | 10.00  |
| การแบ่งงาน เกิดการเอาเปรียบกันบางคนได้รับเนือหามากจึงทำงานล่าช้า        | 3       | 10.00  |
| เพื่อนในกลุ่มเรียนคนละวิทยาเขตทำให้ไม่ค่อยสะดวกเดินทางมาทำงานร่วมกัน    | 2       | 6.67   |
| มีเวลาทำงานน้อย เพราะมีงานวิชาอื่นๆ ด้วย                                | 1       | 3.33   |

**ประเด็นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานกลุ่ม คุณภาพการทำงานเป็นทีมในส่วนของ การนำเสนอ และความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ในรายวิชาการ จัดการธุรกิจระหว่างประเทศ**

ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานกลุ่มของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีระดับของการมีส่วนร่วมต่อการ ปฏิบัติงานกลุ่ม อยู่ในระดับมากทุกรายการที่ประเมิน โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้เกียรติและยอมรับ ฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่ม ( $\bar{X}=4.44$ ) รองลงมาคือ การให้ความช่วยเหลือเมื่อเพื่อนสมาชิกกลุ่มเกิดปัญหา ( $\bar{X}=4.38$ ) และการทุ่มเททำงานในส่วนที่ได้รับมอบหมายหรือในความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ( $\bar{X}=4.26$ ) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของการมีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติงานกลุ่มของผู้เรียน มีค่าน้อยกว่า 1.25 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทาง เดียวกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยหรือใกล้เคียงกัน (บุญมี พันธิไทย, 2545, หน้า 174-175)

จากการประเมินผลการนำเสนอจากกลุ่มผู้เข้าฟังการนำเสนอ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มย่อย พบว่ามีคะแนนรวมเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 14.56 ถึง 16.00 แสดงว่าคุณภาพการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีม อยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อประเมินคุณภาพการทำงานเป็น ทีมในส่วนของ การนำเสนอ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมด้านเนื้อหา ความพร้อมของตัวผู้นำเสนอ เทคนิควิธีการนำเสนอ และบุคลิกภาพและการใช้ภาษา โดยส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหามากที่สุด ( $\bar{X}=4.06$ ) รองลง มาคือ การเตรียมความพร้อมด้านตัวผู้นำเสนอ ( $\bar{X}=3.72$ ) ด้านเทคนิควิธีการนำเสนอ ( $\bar{X}=3.66$ ) และด้านบุคลิกภาพและการ ใช้ภาษา ( $\bar{X}=3.64$ )

ในส่วนของความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ผู้เรียนเห็นด้วยว่าการ จัดการเรียนการสอนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนในระดับมาก ทั้งในส่วนของ การรู้จักคิด วางแผน วิเคราะห์ และแก้ปัญหาาร่วมกัน ทำให้มีโอกาสสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ฝึกตนเองรู้จักยอมรับฟังความคิด เห็นของผู้อื่น อีกทั้งยังทำให้ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน การทำงานกลุ่มยังทำให้ผู้ เรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย กล่าวพูด กล่าวแสดงออก และยังทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น โดยค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ การมีโอกาสสร้างมนุษยสัมพันธ์ กับเพื่อนในกลุ่ม ( $\bar{X}=4.32$ ) รองลงมาคือ การทำให้ตนเองรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ( $\bar{X}=4.26$ ) และทำให้ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการ



ทำงานร่วมกัน ( $\bar{X}=4.24$ ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมนี้ มีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน นอกจากจะช่วยในด้านการพัฒนาทักษะมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานแล้ว ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับข้อสรุปจากการศึกษาของ สุพจน์ เอี้ยงกฤษ (2552) ที่กล่าวว่า เทคนิคกระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการเรียนการสอนมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีพัฒนาการและประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับข้อสรุปจากการศึกษาของ กนกพร วงศ์น่าน (2553) ที่พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมในการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมนี้มีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน

### ประเด็นที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ในรายวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระหว่างกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบบรรยายและกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม โดยนำคะแนนเฉลี่ยจากผลทดสอบมาเปรียบเทียบโดยใช้ t - test แบบ Dependent Samples พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่จัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย เท่ากับ 35.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.278 และคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่มีวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม เท่ากับ 33.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.004 ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าสถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีค่า t เท่ากับ 1.462 ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 30 และค่า sig เท่ากับ 0.154 จึงสามารถสรุปได้ว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาจากกลุ่มที่จัดการเรียนการสอนแบบบรรยายและกลุ่มการเรียนการสอนแบบปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมไม่แตกต่างกัน

แม้ว่าการเรียนรู้เป็นทีมเป็นการใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process) สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการติดต่อสื่อสารที่ดี รวมทั้งการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม สามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) สอดคล้องกับข้อสรุปของ วราภรณ์ ตระกูลสุขศรี (2545) แต่จากผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา 2 กลุ่ม พบว่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับข้อค้นพบจากการศึกษาของ ปัญญา สนั่นพานิชกุล (2556) ที่พบว่านิสิตแพทย์ที่เรียนแบบบรรยายและเรียนแบบทีม มีคะแนนเฉลี่ยทั้งในระยะก่อนเรียนและระยะหลังเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม ซึ่งมีทั้งจากสภาพแวดล้อมและตัวผู้เรียน โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ ปัญหาด้านเวลาว่างจากการเรียนไม่ตรงกัน รองลงมาคือ ปัญหาด้านสมาชิกในทีมมักมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ปัญหาในด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยไม่เหมาะสม ประกอบกับปัญหาการขาดความสามัคคี สมาชิกกลุ่มไม่จริงจังกับงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนยังคงให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายทางการเรียน ส่วนบุคคลเป็นสำคัญมากกว่าการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มทำงาน

แม้ว่าการสอนแบบบรรยาย ไม่อาจทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดได้ภายในเวลาที่จำกัด แต่การสอนแบบบรรยายจะได้ผลดี ถ้าหากว่าสาระความรู้นั้นไม่สามารถค้นหาได้จากแหล่งการเรียนรู้อื่น หรือข้อมูลนั้นเป็นสิ่งใหม่ยังไม่มีจากที่อื่น หรือเป็นสิ่งซับซ้อนและยากเกินกว่าที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ (หรรษา นิลวิเชียร, 2551) ดังนั้นด้วยธรรมชาติลักษณะวิชายังคงต้องใช้การบรรยายเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ แต่ในส่วนของการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกฝนทักษะการทำงานเป็นทีม ก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เสริมร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมดังที่กล่าวมาแล้ว สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัย และคณะ รวมถึงอาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องร่วมมือกันสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม นอกเหนือจากบทเรียนและเนื้อหาทางวิชาการ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ อาทิเช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนแบบนั่งรวมกลุ่ม จัดสรรเวลาในแต่ละคาบเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยน ติดตามความก้าวหน้าของงานแต่ละกลุ่ม ปรับปรุงระบบการเชื่อมต่อออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และผู้สอนต้องมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นจิตสำนึกให้ผู้เรียนทุกคนตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบต่อผลงานในภาพรวมของกิจกรรมกลุ่ม ทั้งในส่วนของการวางแผน การแบ่งงาน การติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม การแสดงบทบาทของผู้นำและผู้ตาม รวมถึงการติดตามงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

นอกจากการฝึกทักษะการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมในชั้นเรียนแล้ว ยังควรออกแบบกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะและการเรียนรู้เป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมสู่อนาคตการทำงาน

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม กับรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบอื่นๆ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รวมถึงศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีมของผู้เรียน เช่น ปัจจัยภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยผู้เรียน ปัจจัยผู้สอน และปัจจัยสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย และเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มหรือแบบทีม จึงควรนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ และอาจปรับเปลี่ยนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF) ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรทัย วานิชดี อาจารย์กาพนก ช่วยชู และอาจารย์ เรวดี อันนันนั เป็นอย่างมากที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนนี้

## บรรณานุกรม

- กนกพร วงศ์น่าน. (2553). ประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบกิจกรรมในการทำงานกลุ่มรายวิชา. 4205  
การบริหารงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์. สืบค้น 10 มกราคม 2557, จาก  
<http://www.stjohn.ac.th/sju/research/>.
- นรินทร์ ภัคดี. (2550). ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาสายวิชาชีพของนักเรียนนักศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนสำนัก  
เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตมหาวิทยลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า. สืบค้น  
25 ธันวาคม 2556, จาก <http://watpon.com/watpon/mod/resource/view.php?id=21>
- บุญมี พันธุ์ไทย. (2545). ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประเมินหน่วย 5 สัมมนาการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอและการ  
ใช้ผลการประเมิน. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราณี รัตนชูศรี. (2556). เสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมโดยวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มนักเรียนระดับ  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด. สืบค้น 26 ธันวาคม 2556,  
จาก [http://www.hu.ac.th/conference2013/proceedings2013/pdf/Book3/Poster2/367\\_521-528.pdf](http://www.hu.ac.th/conference2013/proceedings2013/pdf/Book3/Poster2/367_521-528.pdf).
- ปัญญา สนั่นพานิชกุล. (2556). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพและความพึงพอใจต่อการเรียนแบบบรรยายกับการเรียนแบบ  
ทีมของนิสิตแพทย์ในการเรียนการสอนทางรีเวชวิทยา. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกโรงพยาบาล  
พระปกเกล้า, 30(3), 192-200.
- วรารณ ตระกูลสถิตย์. (2545). การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อการเรียนรู้  
เป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตจุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- วันชัย แก้วดี. (2549). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เป็นทีมในชั้นเรียน. สืบค้น 26 มีนาคม 2557,  
จาก <http://www.blog.rmutt.ac.th/?p=157>.
- วัลลภา เทพหัสดินณอยุธยา. (2551). การเลือกวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา [จุลสาร]. เชียงใหม่: หน่วยส่งเสริมและพัฒนา  
วิชาการงานบริการการศึกษาคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพจน์ เอียงบุญขร. (2552). การสอนแบบการเรียนรู้เป็นรายบุคคลด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มสำหรับวิชา 350  
ปฐพีวิทยาสำหรับวิศวกรรมเกษตร. สืบค้น 10 มกราคม 2557, จาก  
[http://www.engineermju.ac.th/wtms\\_document\\_download.aspx?id=ODMwMA==](http://www.engineermju.ac.th/wtms_document_download.aspx?id=ODMwMA==).
- โสภณ เจริญ. (2555). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา LAW106 หลักกฎหมายมหาชนสาขาวิชานิติศาสตร์  
คณะนิติศาสตร์. สืบค้น 16 มกราคม 2557, จาก <http://www.spu.ac.th/tlc/files/2012/04/%E0%B8%AD.%E0%B9%82%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%93Law106%E0%B8%9B%E0%B8%B5-53.pdf>.
- हरषा निलिषीर. (2545). เทคนิคการสอนแบบบรรยายโดยใช้กลุ่มร่วมมือ. วารสารศึกษาศาสตร์, 14 (1), 62-66.